

ONLINE VETÉLKEDŐ • FELADATLAP

Diák – 2. forduló

I. feladat • *Igaz vagy hamis? Ha hamis, miért?*

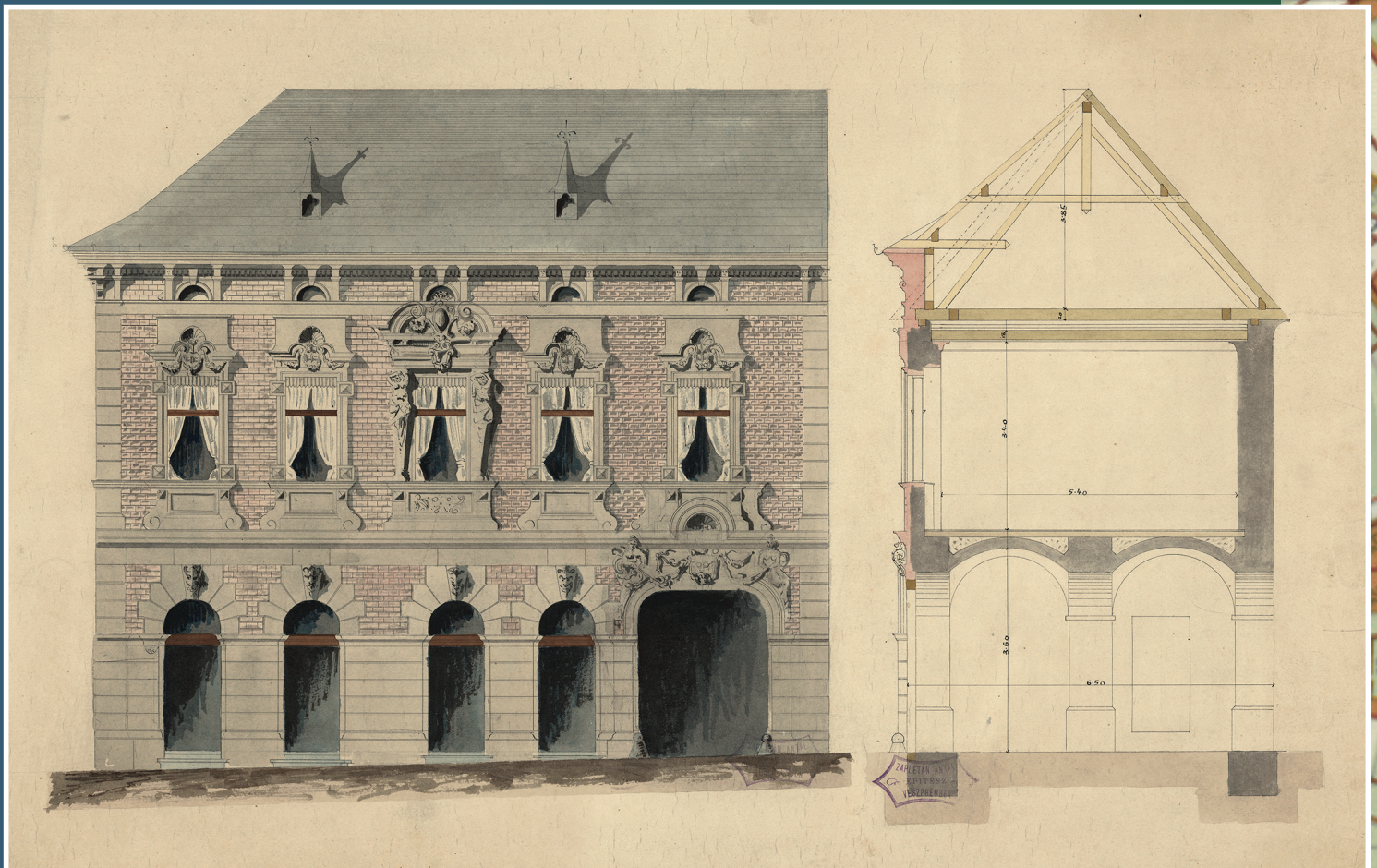
1. Veszprémben a vármegyei múzeumot 1904-ben alapították Veszprém Vármegyei Múzeum néven.
2. A múzeum első igazgatója Laczkó Dezső geológus, piarista tanár volt, aki a híres bakonyi kavicsfogó álteknős felfedezőjeként is ismert.
3. A múzeum az alapításkor a vármegyei ház második emeletén nyert elhelyezést, ahol a gyűjtemény gyorsan gyarapodott ősrégészeti-, továbbá a balácapusztai római kori ásatások leleteivel Laczkó Dezső és Rhé Gyula munkássága nyomán.
4. A múzeum önálló épületét Medgyaszay István tervezte 1908-ban, az építkezés azonban elhúzódott a pénzhiány és az I. világháború miatt, végül 1925. május 25-én avatták fel ünnepélyes keretek között.
5. Korábban az Erzsébet ligeti őrház állt az 1935-ben épült Bakonyi Ház helyén, amelynek az 1926-os házjegyzék szerint 1187 volt a helyrajzszáma.
(A feladat megoldásához használjátok a Térképvándort!)
6. Kezdetben az épület nem csak a vármegyei múzeumnak, hanem a könyvtárnak is helyet adott, végül 1968-ban az akkor már megyei könyvtár kiköltözött a múzeumépületből.
7. 1951-től Bakonyi Múzeumnak hívták, majd 1990. március 1-jén vette fel Laczkó Dezső nevét.
8. A gyarapodó muzeális anyag indokolta 1973-ban a természettudományi osztály Zircre költöztetését, ahol 1992. január 1-től önálló intézményként kezdte meg működését Zirci Természettudományi Múzeum néven.

II. feladat

A mai Kossuth Lajos utca 13. számú ház 1780 körül épülhetett, az eredetileg barokk, majd klaszicista, egyemeletes, öttengelyes épület jelenlegi alakjában koraeklektikus stílusú. A Tripammer-vagy Óvári-házként ismert épület több neves veszprémi személyiségnek is otthona volt. 1892-ben Zapletán Antal tervei alapján elkezdődött a felújítása, azonban az 1893-as tűzvész okozta károk miatt nem valósulhattak meg az eredeti tervek. Az épület földszintjét kereskedelmi célokra használták, míg az emeleten lakások (két utcai, hat udvari szoba) voltak kialakítva. Dr. Óvári Ferenc 1934 nyarán a Takarékpénztárnak adta el a házat, amely kisebb átalakításokat végzett az épületen. 1952-ben államosították, az 1968 utáni utcarendezés során felújították, napjainkban üzletként és lakásként funkcionál.

1. Ki volt a ház tulajdonosa az 1857-es házjegyzék szerint? Mi volt a foglalkozása?
(A feladat megoldásához használjátok a Térképvándort!)
2. Adjátok meg azon híres színész-testvérpár neveit, akik ebben a házban születtek!
3. Melyik évben vette meg Dr. Óvári Ferenc az épületet?
Mi volt ekkor a ház címe (utca + házszám)?
4. A Térképvándor segítségével adjátok meg a bérház átalakításáról szóló irat iktatószámát, illetve azt, hogy ki volt az átalakítás tervezője!
5. Ki volt az épület tulajdonosa 1939 októberétől, akinek Veszprém megyei város polgármestere 5075/1941. sz. alatt egy raktár építését engedélyezte? Ki tervezte ezt az épületrészt?
(A feladat megoldásához használjátok a Térképvándort!)

III. feladat

1. Ki volt a Kossuth utca 7. számú ház tulajdonosa az 1857-es házjegyzék szerint? Mi volt a foglalkozása? (A feladat megoldásához használjátok a Térképvándort!)
2. Ki volt az a két híres veszprémi személy, akik a 19. század második felében ebben a házban születtek?
3. Miért nevezték „Ménkűfogósháznak” ezt az épületet?
4. Soroljátok fel három személyt, akiknek üzlethelyiségük volt az épület földszintjén a 20. század első felében!
5. Egészítsétek ki a családfa hiányzó adatait!

Neve: **Dr. Csolnoky**
 Felekezete: **római katolikus**
 Foglalkozása: **orvos**

Neve: **Karolina**
 Felekezete: **római katolikus**

Neve: **Dr. Csolnoky Ferenc**
 Felekezete:
 Foglalkozása:
 Lakóhelye:
 Születési ideje: **1853. április 9.**
 Születési helye: **Veszprém**
 Halála ideje: **1941. január** óra
 Halál helye: **Veszprém**

Csolnoky Ferenc következetesen cs-vel írta nevét, szemben a híres földrajztudós Cholnoky Jenővel.

Folyó- szám	A bejegyzés ideje (év, hó, nap)	Az elhalá- lozás ideje (év, hó, nap, napszak, óra)	Az elhalt					Az elhalálozás helye, ha az elhalálozás nem az elhalt lakásán történt	A halál oka
			családi és utóneve, állása (foglalkozása), lakóhelye	vallása	élet- kora	házastársának családi és utó- neve	szüleinek családi és utó- neve		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
5.	1941. jan. 4.	1941. jan. 3. este 10 óra	dr. Cholnoky Ferenc nyugalmarott kórház igazgató - orvos Veszprém Toborzó-u. 9.	1. kat.	88. éves	Bohuniczky Jenő	néhai dr. Cholnoky Ferenc néhai Rovicsky Karolina		végelgyan- gútlás

IV. feladat

A ma Rákóczi Ferenc utca 4. szám alatt álló klasszicista stílusú emeletes ház a 18. század közepén épülhetett. A második emeletet már Halas János kirurgus és borbélymester építtette rá. A többi környékbeli épülethez hasonlóan a földszinten üzlethelyiség kapott helyet. Az 1857-es térképen 848 a telekszáma. Ebben a házban lakott borbélymester, akinek életrajzi naplója értékes várostörténeti dokumentum. Többek között az ő naplójából ismerjük, hogy mi történt a városban az 1848-as forradalom és szabadságharc idején. A házat 1856 májusában 5000 ezüst forintért vásárolta meg korábbi mesterétől. A ház megvásárlásához kölcsönt kellett felvennie, amit a későbbiekben már nagyon megbánt. Nehezen tudta csak fizetni a kölcsön részleteit és kamatát, emellett a házon sok javítanivaló is akadt. Neje, Jákói Zsófia néhány évig varróiskolát is működtetett a házban. Felesége hunyt el előbb, borbélymesterünk 1880. július 4-én szegényházban halt meg.

1. Ki volt ez a naplóíró borbélymester?
2. Mit csinált egy borbélymester?
3. A Térképvándor segítségével adjátok meg, hogy 1857-ben és 1927-ben mi volt a ház címe!

1877-ben Auer Lipót vásárolta meg a házat szülei számára. Édesapja a csehországi születésű Auer Simon szobafestőként kereste kenyerét. Édesanyja, Grósz Rozália Lovasberényből származott. Az Auer szülők 1836-ban telepedtek le Veszprémbe.

4. Ki volt Auer Lipót és hogyan kötődött Veszprémhez?

1994-ben a házra Auer Lipót emlékére egy emléktáblát helyeztek el.

A későbbi kutatások kiderítették azonban, hogy ő soha nem lakott ebben az épületben, ezért áthelyezték az emléktáblát.

5. Nyomozzátok ki, hogy hová került a tábla és íjátok le az emléktábla szövegét! (Segítségképpen az 1857-es térképen a telekszáma 853.)
6. A Térképvándor segítségével állapítsátok meg kik voltak a későbbiekben a Rákóczi u. 4. számú ház tulajdonosai. Írjátok le legalább két tulajdonos nevét!

Az üzlet hosszú ideig megőrizte profilját és fodrászat működött benne.

A földszint még napjainkban is üzletként funkcionál.

7. Napjainkban mi működik az épületben?

V. feladat

1. Mi a képen látható épület mostani címe? Mi működik jelenleg benne?

A jelenleg is álló épület szecessziós stílusban épült 1913-ban Rosenberg Jenő családjának. Azonban már korábban is volt ház ezen a telken.

2. A Térképvándor segítségével állapítsátok meg 1857-ben mi volt a telekszám és házszám, továbbá kinek a tulajdonában állt!

Rosenberg Jenő (1863-1935) az orvosi tanulmányait Budapesten végezte el, majd 1888-ban visszatért Veszprémbe. A város tisztiorvosa lett, majd az 1914-ben megnyílt járványkórház orvosaként is gyógyított. Emlegették a „szegények orvosaként” is, mert a szegény betegeket ingyen kezelte és gyakran a gyógyszerre is ő adott pénzt nekik.

3. Mikor vásárolta meg a telket az öreg házzal? Kik lettek a tulajdonosok a 2868. számú telekjegyzőkönyv alapján? (A feladat megoldásához használjátok a Térképvándort!)

1899-ben a régi ház egyik üzletét bérbe adták 15 évre Kohn Izidor kereskedőnek évi 200 Ft bérleti díjért.

4. A Térképvándor segítségével állapítsátok meg milyen utcák határolták ekkor az épületet!

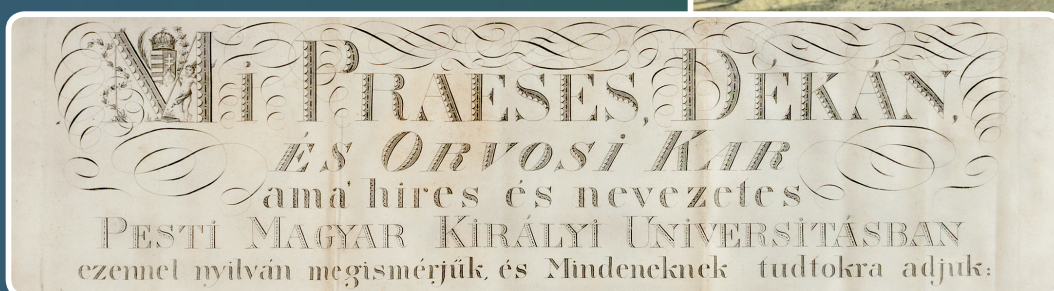
1913-ban Adorján Mór építőmester tervei alapján megépült a szecessziós palota Rosenberg Jenő számára. Az épületben az első emeleten kapott helyet az orvosi rendelő. Később három leánya is itt lakott a családjával együtt külön lakrészekben. Az épületben 16 szoba és 8 konyha került kialakításra. 1935-ben elhunyt a családfő. Családja továbbra is itt élt egészen 1944-ig, amikor a zsidó családokat deportálták. A házba ezután nyolc család költözött.

5. A Térképvándor segítségével állapítsátok meg változott-e az épület körüli utcák elnevezése a két világháború között! Ha igen, írjátok ide!

6. A II. világháború alatt óvóhelyet is építettek a lakók számára. Keressétek meg a mikor létesült az óvóhely és ki volt az építtető? (A feladat megoldásához használjátok a Térképvándort!)

1952-ben államosították a házat, majd felszabdalták a lakásokat és több családot költöztettek be. Az épület földszintjén továbbra is üzletek működtek.

7. A Térképvándor segítségével írjátok legalább egy üzletet, ami a szocialista időszakban ebben a házban volt!

VI. feladat

1. Hogy hívták 1857-ben az Ányos Pál utcát?
(A feladat megoldásához használjátok a Térképvándort!)
2. Az 1857. évi házjegyzék alapján mi volt a foglalkozása az Ányos Pál utca 1–3. számú ház tulajdonosának? Írjátok le mit jelent ez a régi mesterség!
(A feladat megoldásához használjátok a Térképvándort!)
3. Kiről kapta a nevét és mikor épült a Rupert-ház?
4. Hány emeletes a Rupert-ház?
5. Milyen létesítményt terveztek 1942-ben az épületbe, és ki volt a tervező?
(A feladat megoldásához használjátok a Térképvándort!)

Irodalom

<https://mnl.gov.hu/mnl/terkepvandor/haztortenetek>

<https://helloveb.hu/hir/belvarosi-epuletsetak-a-rosenberg-haz-tortenete>

Molnár Jánosné: Mesélő házak, Veszprém, 2019.

Márkusné Vörös Hajnalka: Vásárállás. Veszprémi Kaleidoszkóp 2., Veszprém, 2015.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/VESM_Vk_02/?pg=0&layout=s

Laczkó Dezső Múzeum honlapja